

BEDÖMNINGSGRUNDER FÖR OFGR-EXAMEN 2017

I bedömningsgrunderna har de omständigheter beskrivits som utgör grunden för poänggivningen. Bedömningsgrunden är inget modellsvar. Samtliga godkännbara aspekter eller svar på uppgifterna har inte angetts fullständigt i bedömningsgrunderna. Vid bedömningen av svaren har man kunnat få extra poäng för tillräckliga motiveringar och väsentliga observationer trots att de inte har omnämnts i bedömningsgrunderna.

Tolkningar av lagstiftningen samt god revisionssed och god bokföringssed som har angetts i bedömningsgrunderna anknyter endast till bedömningen av respektive uppgift i denna examen. Tolkningarna i bedömningsgrunden kan inte användas som PRS revisionstillsyns ställningstaganden i andra sammanhang.

REVISORNS RAPPORTERING OCH ÅTGÄRDER SOM DETTA FÖRUTSÄTTER (100 poäng)

Uppgift 1 (60 poäng)

			Bedömning				
	1. Granskad omständighet	2. Granskningsobservation, motiverad bedömning och rättelseförfarande	3. Effekt på rapporteringen (Berätta vad, var och hur rapporteringen sker, om felet eller bristen inte korrigeras)	1.	2.	3.	Tot.
1.	Förvaltning, ekonomiplanens balans, skyldighet att täcka underskott	<p>Granskningsobservation och motiverad bedömning: Stadsstyrelsen hade gjort upp en ekonomiplan som visar underskott och överlämnat den till fullmäktige för beslut och i stället för att täcka underskottet i balansräkningen kommer underskottet att växa när den fastställda ekonomiplanen genomförs.</p> <p>Underskottet i ekonomiplanen framgår av ekonomiplanen som utgör bilaga till fullmäktiges beslut och skyldigheten att täcka underskottet av underskottet i balansräkningen.</p> <p>Hänvisning till författning eller annan grund: Kommunallagen (410/2015) 13:110.3 §</p> <p>Ekonomiplanen ska vara i balans eller visa överskott. Ett underskott i kommunens balansräkning ska täckas inom fyra år från ingången av det år som följer efter det att bokslutet fastställdes. Kommunen ska i ekonomiplanen besluta om specificerade åtgärder genom vilka underskottet täcks under den nämnda tidsperioden.</p>	<p>Revisionsberättelse</p> <p>Anmärkning för att ekonomiplanen gjorts upp i strid med kommunallagen och för att skyldigheten att täcka underskottet försumrats i samband med beredningen av ekonomiplanen (redovisningsskyldiga stadsstyrelsen och stadsdirektören)</p> <p>- Inverkan på utlåtandet om ansvarsfrihet: negativt utlåtande om de redovisningsskyldiga som omfattas av anmärkningen.</p>	3,0	2,0	1,0	6,0

REVISORNS RAPPORTERING OCH ÅTGÄRDER SOM DETTA FÖRUTSÄTTER (100 poäng)

		<p>Enligt 148 § i kommunallagen tillämpas skyldigheten enligt 110 § 3 mom. att täcka ett underskott i kommunens balansräkning första gången på underskott i balansräkningen i bokslutet för räkenskapsperioden 2015.</p> <p>Trots bestämmelserna om skyldigheten enligt 110 § 3 mom. att täcka ett underskott i kommunens balansräkning, ska underskottet vara täckt senast i bokslutet för räkenskapsperioden 2022, om underskottet i kommunens balansräkning är mer än 500 euro per invånare i bokslutet för räkenskapsperioden 2015.</p> <p>De bestämmelser om specificerade åtgärder för att täcka underskott i anslutning till ekonomiplanen i 65 § 3 mom. i den kommunallag som gällde vid ikraftträdandet av denna lag tillämpas till utgången av 2016.</p> <p>Rättelseförfarande: Stadsstyrelsen ska bereda en ekonomiplan i balans för minst fyra år som täcker underskottet i balansräkningen och som innehåller specificerade åtgärder genom vilka underskottet täcks under den nämnda tidsperioden och överlämna den till fullmäktige för beslut.</p>					
2.	Förvaltning, beviljande av en sammanslutning som bedriver verksamhet i ett konkurrensläge på marknaden borgen för skuld	<p>Granskningsobservation och motiverad bedömning: Stadsstyrelsen hade genom sitt beslut 29.1.2016 34 § berett en borgen och överlämnat den till fullmäktige för beslut. Utifrån beslutet beviljades en sammanslutning som bedriver verksamhet i ett konkurrensläge på marknaden borgen för en skuld. Stadsfullmäktige hade godkänt stadsstyrelsen förslag 15.2.2016 15 §.</p>	Revisionsberättelse	3,0	2,0	1,0	6,0
			Anmärkning om att borgensbeslutet beretts i strid med kommunallagen (redovisningsskyldiga				

REVISORNS RAPPORTERING OCH ÅTGÄRDER SOM DETTA FÖRUTSÄTTER (100 poäng)

		<p>Hänvisning till författning eller annan grund:</p> <p>Kommunallagen 15:129.2 §</p> <p>Kommunen får bevilja en sammanslutning som bedriver verksamhet i ett konkurrensläge på marknaden borgen eller annan säkerhet för en skuld eller annan förbindelse endast om sammanslutningen hör till kommunkoncernen eller om det kontrolleras av kommunerna eller av kommunerna och staten tillsammans.</p> <p>Utifrån de omständigheter som framgår av borgensbeslutet och sysselsättningsläget i kommunen, som framgår av bl.a. verksamhetsberättelsen, kommer inte heller stöd som är tillåtna enligt artikel 107 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt i fråga.</p> <p>Rättelseförfarande: Styrelsen ska bereda beslutet på nytt och överlämna det till stadsstyrelsen för behandling (återtagande av beslutet), och beslutet ska inte verkställas.</p>	<p>stadsstyrelsen och stadsdirektören)</p> <p>- Inverkan på utlåtandet om ansvarsfrihet: negativt utlåtande om de redovisningsskyldiga som omfattas av anmärkningen.</p>				
3.	Förvaltning, överskridning av den risknivå som fastställts i principerna för placeringsverksamhet en	<p>Granskningsobservation och motiverad bedömning: I § 16 i beslutet från stadsfullmäktiges möte 15.2.2016 fastställdes tillåtna placeringsobjekt och risknivåer för placeringsverksamheten. Enligt beslutet är tillåtna objekt kapitalskyddade räntebärande placeringar och insättningar med låg risk.</p> <p>Av revisorsassistentens arbetspapper framgår att ekonomidirektören hade placerat medel i aktiefonder med hög risk och sålunda överskridit den risknivå som fullmäktige angett och de placeringsobjekt som fullmäktige tillåtit.</p>	<p>Revisionsberättelse</p> <p>Anmärkning om en placering som gjorts i strid med fullmäktiges beslut (redovisningsskyldig ekonomidirektören)</p> <p>- Inverkan på utlåtandet om ansvarsfrihet: negativt utlåtande om de</p>	3,0	2,0	1,0	6,0

REVISORNS RAPPORTERING OCH ÅTGÄRDER SOM DETTA FÖRUTSÄTTER (100 poäng)

		<p>Hänvisning till författning eller annan grund:</p> <p>Enligt 2:13 2 mom. i kommunallagen (365/1995) ska fullmäktige fatta beslut om bl.a. grunderna för ekonomin, finansieringen och placeringsverksamheten.</p> <p>Rättelseförfarande: Placeringarna ska göras inom ramen för de av fullmäktige godkända risknivåerna och de tillåtna placeringsobjekten.</p>	redovisningsskyldiga som omfattas av anmärkningen.				
4.	Bokslut, upptagande av upplösningen av en samkommun	<p>Granskningsobservation och motiverad bedömning: Enligt revisorsassistentens arbetspapper och de extraordinära intäkterna och samkommunsandelarna i bokslutet upptogs den fördelningsandel som betalades till kommunen till följd av upplösningen av samkommunen i sin helhet som extraordinär inkomst.</p> <p>Beloppet av samkommunsandelen 1 080 125 euro framgår av revisorsassistentens arbetspapper under punkten revision av koncernbokslutet.</p> <p>I enlighet med bokföringslagen och punkt 9.2 i bokföringsnämndens kommunsektions allmänna anvisning om upprättande av koncernbokslut för kommuner och samkommuner ska fördelningsandelen upptas i kommunens bokslut som avdrag av anskaffningsutgiften och den del som överskrider anskaffningsutgiften ska upptas som överlåtelsevinst i resultaträkningen.</p> <p>Utifrån noten om placeringar under bestående aktiva kan konstateras att samkommunsandelen fortfarande ingår i balansräkningen.</p>	Revisorns övriga rapportering	1,5	1,5	1,0	4

REVISORNS RAPPORTERING OCH ÅTGÄRDER SOM DETTA FÖRUTSÄTTER (100 poäng)

		<p>Enligt revisorsassistentens arbetspapper och den felaktiga registreringen i stadens bokslut har man fortsättningsvis varit tvungen att eliminera samkommunsandelen i koncernbokslutet.</p> <p>Enligt arbetspapperet var koncernens överskott under föregående räkenskapsperioder 216 086 euro när det gäller Samkommunen för missbrukarvård, så överlåtelsevinsten inom koncernen motsvarar överlåtelsevinsten i stadens bokslut.</p> <p>Rättelseförfarande: Fördelningsandelen upptas som avdrag av anskaffningsutgiften för samkommunsandelen och den del som överskrider anskaffningsutgiften upptas som extraordinär inkomst i resultaträkningen.</p> <p>Per extraordinära intäkter 1 080 125 euro An samkommunsandelar 1 080 125 euro</p> <p>Noten om placeringar under bestående aktiva rättas på motsvarande sätt genom att på raden avdrag av samkommunsandelar upptas 1 080 125 euro. Bokföringsvärdet 31.12 minskar på motsvarande sätt med denna summa.</p> <p>När det gäller koncernen ska samkommunen inte sammanställas och ovannämnda rättelse ska beaktas innan stadens bokslut sammanställs med koncernen.</p> <p>Överlåtelsevinsten i stadens bokslut motsvarar koncernens överlåtelsevinst och koncernens andel av Samkommunen för missbrukarvårds överskott, så</p>					
--	--	---	--	--	--	--	--

REVISORNS RAPPORTERING OCH ÅTGÄRDER SOM DETTA FÖRUTSÄTTER (100 poäng)

		försäljningsvinsten i stadens bokslut behöver inte rättas i koncernbokslutet. Noten om extraordinära intäkter bör rättas för såväl stadens som koncernens del.					
5.	Bokslut, skatteinkomster enligt prestationsprincipen	<p>Granskningsobservation och motiverad bedömning: Enligt revisorsassistentens arbetspapper har skatteredovisningen för januari 2017 bokförts för räkenskapsperioden 2016. Också enligt noterna om upprättande av bokslutet har utgifter och inkomster bokförts enligt prestationsprincipen.</p> <p>Enligt punkt 6.1 i bokföringsnämndens kommunsektions allmänna anvisning om upprättande av resultaträkning för kommuner och samkommuner tas kommunens inkomstskatter upp i bokslutet enligt Skatteförvaltningens redovisningstidpunkt som skatteinkomst för räkenskapsperioden i fråga.</p> <p>Rättelseförfarande: Skatteredovisningen för januari tas bort från skatteinkomsterna för räkenskapsperioden 2016 och bokförs enligt betalningsprincipen först för räkenskapsperioden 2017.</p> <p>Per Skatteinkomster 5 405 580 euro An Resultatregleringar 5 405 580 euro</p>	Revisionsberättelse	3,0	2,0	1,0	6,0
			<p>Observation i revisionsresultaten.</p> <p>Anmärkning om att bokslutet inte har upprättats i enlighet med bestämmelserna och föreskrifterna om det (redovisningsskyldiga stadsdirektören och stadsstyrelsen)</p> <p>Eftersom felet överskrider väsentlighetsgränsen föreslås att bokslutet inte godkänns.</p> <p>- Inverkan på utlåtandet om ansvarsfrihet: negativt utlåtande om de redovisningsskyldiga som omfattas av anmärkningen</p>				
6.	Bokslut, nedskrivning av lånefordran	<p>Granskningsobservation och motiverad bedömning: Enligt revisorsassistentens arbetspapper har Alueen kiinteistökehitys Ab:s eget kapital enligt handelsregistret registrerats som förlorat. Av det lånesammandrag som assistenten utarbetat framgår dessutom att bolaget aldrig har amorterat på lånet. Enligt revisorsassistentens</p>	Revisorns övriga rapportering	1,5	1,5	1,0	4,0

REVISORNS RAPPORTERING OCH ÅTGÄRDER SOM DETTA FÖRUTSÄTTER (100 poäng)

		<p>arbetspapper är lånets löptid 4–8 år och ingen säkerhet hänför sig till lånet. Utifrån dessa uppgifter är det motiverat att bedöma det som sannolikt att förlusten av fordran realiserar.</p> <p>Enligt 5:2.1 mom. i bokföringslagen upptas i balansräkningen fordringar till nominellt belopp, likväl högst till det sannolika värdet. Enligt bokföringsnämnden 1827/28.10.2008 bokförs en fordran som kostnad om det är sannolikt att (50–95%) förlusten realiserar.</p> <p>Rättelseförfarande: Lånefordran 650 000 euro upptas som kostnad för Alueen kiinteistökehitys Ab.</p> <p>Per finansiella kostnader 650 000 euro An lånefordringar 650 000 euro</p>					
7.	Koncernbokslut, bokslutets omfattning, dotterbolag som inte sammanställts, värdering av dotterbolagsaktier	<p>Granskningsobservation och motiverad bedömning: Enligt en not till koncernbokslutet (koncernbokslutets omfattning) har Alueen Asunnot Ab, som staden äger till 100 %, inte sammanställts med koncernbokslutet. Enligt revisorsassistentens arbetspapper är bolagets eget kapital -3 109 081 euro och det främmande kapitalet 5 711 144 euro, så det faktum att boksluten inte har sammanställts har äventyrat en rättvisande bild av den ekonomiska ställningen.</p> <p>Utifrån dessa uppgifter är det uppenbart att 500 000 euro för Alueen Asunnot Ab:s aktier bör kostnadsföras i stadens balansräkning.</p> <p>Enligt 6:3.1 § i bokföringslagen behöver ett dotterföretags bokslut inte tas med i koncernbokslutet,</p>	<p>Revisionsberättelse</p> <p>Observation rörande koncernbokslutet i revisionsresultaten.</p> <p>Anmärkning om att koncernbokslutet inte har upprättats i enlighet med bestämmelserna och föreskrifterna om det (redovisningsskyldiga stadsdirektören och stadsstyrelsen)</p> <p>Eftersom felet överskrider väsentlighetsgränsen för</p>	3,0	2,0	1,0	6,0

REVISORNS RAPPORTERING OCH ÅTGÄRDER SOM DETTA FÖRUTSÄTTER (100 poäng)

		<p>om en rättvisande bild av koncernens verksamhetsresultat och ekonomiska ställning inte äventyras av att boksluten inte sammanställs. Om ett dotterföretag inte sammanställs ska försiktighetsprincipen iakttas. Grunden för undantag ska tillämpas med större inskränkning på dotterföretag som går med förlust än på dotterföretag som ger vinst.</p> <p>Enligt 5:13 i bokföringslagen ska, om den sannolika framtida inkomsten av en tillgång eller investering som hör till bestående aktiva beräknas bli varaktigt mindre än den ännu oavskrivna anskaffningsutgiften, skillnaden kostnadsförs som en nedskrivning.</p> <p>Rättelseförfarande: Alueen Asunnot Oy sammanställs med koncernbokslutet. Sammanställningen minskar koncernens eget kapital med 3 109 081 euro och ökar koncernens främmande kapital med 5 711 144 euro</p> <p>Bolagets aktier kostnadsförs i stadens balansräkning.</p> <p>Per nedskrivningar 500 000 euro An aktier och andelar bland placeringar under bestående aktiva 500 000 euro</p> <p>Nedskrivningen inom koncernen elimineras.</p> <p>Per aktier och andelar bland placeringar under bestående aktiva 500 000 euro An nedskrivningar 500 000 euro</p>	<p>koncernbokslutet föreslås att bokslutet och koncernbokslutet inte godkänns.</p> <p>- Inverkan på utlåandet om ansvarsfrihet: negativt utlåande om de redovisningsskyldiga som omfattas av anmärkningen.</p> <p>Revisorns övriga rapportering</p> <p>- Nedskrivning och eliminering av nedskrivning av bolagets aktier saknas inom koncernen</p>				
8.	Förvaltning, budgetutfall	Granskningsobservation och motiverad bedömning: Enligt tablån över budgetutfallet har poster som är bindande för fullmäktige överskridits: driftsbidraget inom	Revisionsberättelse	3,0	2,0	1,0	6,0

REVISORNS RAPPORTERING OCH ÅTGÄRDER SOM DETTA FÖRUTSÄTTER (100 poäng)

		<p>den specialiserade sjukvården överskrider med 2,5 miljoner euro samt driftsbidraget inom undervisningstjänster överskrider med 2,2 miljoner euro. Dessa överskridningar är väsentliga jämfört med väsentlighetsgränsen.</p> <p>Hänvisning till författning eller annan grund: Kommunallagen 13:110.5 Budgeten ska iakttas i kommunens verksamhet och ekonomi.</p> <p>Ett organ får inte överskrida det anslag som anvisats det, och om anslaget visar sig vara otillräckligt ska budgeten ändras.</p> <p>Redovisningsskyldiga för dessa sektorer är social- och hälsovårdsnämnden samt social- och hälsodirektören för den specialiserade sjukvårdens del och bildnings- och fritidsnämnden samt bildningsdirektören för undervisningstjänsternas del, vilket nämns i verksamhetsberättelsen.</p> <p>Rättelseförfarande: Överskridningarna av budgeten måste överlämnas till fullmäktige för godkännande innan bokslutet fastställs och ansvarsfrihet beviljas. Om överskridningarna inte godkänns, kan ansvarsfrihet inte beviljas.</p>	<p>- Tilläggsuppgift om budgetöverskridningar</p> <p>- Inverkan på utlåtandet om ansvarsfrihet: villkorligt utlåtande om ansvarsfrihet avseende social- och hälsovårdsnämnden samt social- och hälsodirektören och avseende bildnings- och fritidsnämnden samt bildningsdirektören.</p>				
9.	Förvaltning, överskridning av upphandlingsbehörigheten	<p>Granskningsobservation och motiverad bedömning: Enligt revisorsassistentens arbetspapper har tekniska direktören 19.12.2016 fattat beslut om en byggnadsentreprenad till ett värde av 4 326 000 euro. Stadsfullmäktige har uppdaterat förvaltningsstadgan 15.2.2016 17 § och fastställt att tekniska direktören får besluta om byggnadsentreprenader som uppgår till högst 200 000 euro.</p>	<p>Revisionsberättelse (0,2 poäng)</p> <p>Anmärkning om överskridning av den upphandlingsfullmakt som fullmäktige fastställt</p>	3,0	2,0	1,0	6,0

REVISORNS RAPPORTERING OCH ÅTGÄRDER SOM DETTA FÖRUTSÄTTER (100 poäng)

		<p>Hänvisning till författning eller annan grund:</p> <p>Enligt 2:13 i kommunallagen (365/1995) ansvarar fullmäktige för kommunens verksamhet och ekonomi.</p> <p>Enligt 2 mom. ska fullmäktige bl.a. fatta beslut om grunderna för hur förvaltningen skall organiseras.</p> <p>Tekniska direktören har överskridit den behörighet som fullmäktige fastställt i förvaltningsstadgan.</p> <p>Rättelseförfarande: Beslut om upphandlingen ska fattas i behörigt organ.</p>	(redovisningsskyldig tekniska direktören)				
10.	Bokslut, noter, avsaknad av hyresavtal och fastighetsleasingavtal bland ekonomiska ansvar	<p>Granskningsobservation och motiverad bedömning:</p> <p>Enligt revisorsassistentens arbetspapper har kommunen tidsbestämda hyresavtal, där kommunens hyrsansvar är 300 000 euro, och ett fastighetsleasingavtal, som staden har förbundit sig till fram till 2034 och i anslutning till vilket staden har ett ansvar på 1 085 000 euro. Dessa har inte nämnts i noterna.</p> <p>Hänvisning till författning eller annan grund:</p> <p>Enligt punkt 6 i bokföringsnämndens allmänna anvisning om noter ska noterna angående ansvarsförbindelser och ansvar som inte ingår i balansräkningen innehålla det sammanlagda beloppet av återstående hyror enligt hyresavtal, om beloppet är betydande.</p> <p>Rättelseförfarande:</p>	Revisorns övriga rapportering	1,25	1,25	0,5	3

REVISORNS RAPPORTERING OCH ÅTGÄRDER SOM DETTA FÖRUTSÄTTER (100 poäng)

		De hyresansvar och finansiella leasingansvar som saknas tillfogas.					
11.	Investeringsreserv	<p>Granskningsobservation och motiverad bedömning:</p> <p>Enligt förslaget till behandling av räkenskapsperiodens resultat görs en investeringsreserv på 1 400 000 euro av räkenskapsperiodens resultat. Den föreslagna investeringsreserven har ändå inte tagits upp i bokslutet.</p> <p>Hänvisning till författning eller annan grund:</p> <p>Enligt bokföringslagen får i bokslutet överföring göras till investeringsreserver, driftsreserver och andra sådana skattemässiga reserver (BFL 5:15). Enligt punkt 6.2 i bokföringsnämndens kommunsektions allmänna anvisning om balansräkning kan för en kommun en investeringsreserv för motsvarande anskaffningsutgift för bestående aktiva komma i fråga även om det inte skulle föreligga någon skattemässig grund för reserven enligt bokföringslagen. Med hjälp av en investeringsreserv kan kommunen förbereda sig för kommande års kommunalekonomiskt betydande investeringar genom att på förhand samla in medel för dessa. Det objekt som ska täckas med investeringsreserven bör specificeras i kommunens ekonomiplan.</p> <p>Rättelseförfarande:</p> <p>Efter att de fel som inverkar på resultatet rättats upptas en investeringsreserv som är högst lika stor som räkenskapsperiodens resultat.</p>	Revisorns övriga rapportering	1,0	0,5	0,5	2

REVISORNS RAPPORTERING OCH ÅTGÄRDER SOM DETTA FÖRUTSÄTTER (100 poäng)

12.	Redogörelse för hur balanseringen av ekonomin utfallit under räkenskapsperioden och för den gällande ekonomiplanens tillräcklighet	<p>Granskningsobservation och motiverad bedömning:</p> <p>Av stadens balansräkning framgår att det finns underskott som saknar täckning balansräkningen. I verksamhetsberättelsen redogörs det inte för hur balanseringen av ekonomin utfallit under räkenskapsperioden eller för den gällande ekonomiplanens tillräcklighet för balanseringen av ekonomin.</p> <p>Hänvisning till författning eller annan grund:</p> <p>Kommunallagen (410/2015) 115 § 2 mom.</p> <p>Om kommunens balansräkning visar underskott som saknar täckning, ska det i verksamhetsberättelsen redogöras för hur balanseringen av ekonomin utfallit under räkenskapsperioden samt för den gällande ekonomiplanens tillräcklighet för balanseringen av ekonomin.</p> <p>Rättelseförfarande:</p> <p>Till verksamhetsberättelsen fogas en redogörelse för hur balanseringen av ekonomin utfallit under räkenskapsperioden samt för den gällande ekonomiplanens tillräckligt för balanseringen av ekonomin.</p>	Revisorns övriga rapportering ¹	1,25	1,25	0,5	3
-----	--	--	--	------	------	-----	---

¹ Om examinanden som rapportering har föreslagit att saken ska tas upp i revisionsberättelsen, har motsvarande poäng getts för det i uppgift 1.

REVISORNS RAPPORTERING OCH ÅTGÄRDER SOM DETTA FÖRUTSÄTTER (100 poäng)

13.	Upprättande och underskrift av bokslutet	<p>Granskningsobservation och motiverad bedömning:</p> <p>Av bokslutet framgår att det har upprättats och undertecknats i stadsstyrelsen 21.4.2017.</p> <p>Enligt 113 § i kommunallagen (410/2015) ska kommunstyrelsen upprätta ett bokslut för räkenskapsperioden före utgången av mars månad året efter räkenskapsperioden.</p> <p>Rättelseförfarande:</p> <p>Bokslutet ska upprättas inom ramen för den tidsfrist som anges i kommunallagen. Kan inte rättas.</p>	Revisorns övriga rapportering ²	1,0	0,5	0,5	2															
14	Sammandrag och konsekvensbedömning	<p>Konsekvens för räkenskapsperiodens resultat och det egna kapitalet</p> <p>Stadens bokslut: Räkenskapsperiodens överskott 31.12.2016: 9 663 tusen euro</p> <p>Enskilda väsentliga och enskilda oväsentliga fel (tusen euro):</p> <table border="1" data-bbox="616 1013 1310 1252"> <thead> <tr> <th>Observation</th> <th>Inverkan på under-/överskottet</th> <th>Inverkan på det egna kapitalet</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>4.</td> <td>-1 080</td> <td>-1 080</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>- 5 406</td> <td>-5 406</td> </tr> <tr> <td>6.</td> <td>-650</td> <td>-650</td> </tr> <tr> <td>7</td> <td>-500</td> <td>-500</td> </tr> </tbody> </table>	Observation	Inverkan på under-/överskottet	Inverkan på det egna kapitalet	4.	-1 080	-1 080	5.	- 5 406	-5 406	6.	-650	-650	7	-500	-500		0,5	0,25	0,25	1,0
Observation	Inverkan på under-/överskottet	Inverkan på det egna kapitalet																				
4.	-1 080	-1 080																				
5.	- 5 406	-5 406																				
6.	-650	-650																				
7	-500	-500																				

² Om examinanden som rapportering har föreslagit att saken ska tas upp i revisionsberättelsen, har motsvarande poäng getts för det i uppgift 1.

REVISORNS RAPPORTERING OCH ÅTGÄRDER SOM DETTA FÖRUTSÄTTER (100 poäng)

		<p>Om felen åtgärdades, skulle överskottet under räkenskapsperioden vara 2 028 tusen euro. Felen påverkar räkenskapsperiodens resultat och det egna kapitalet negativt med 7 635 tusen euro (väsentlighetsgränsen är 1,5 miljoner euro)</p> <p>Koncernbokslutet: Koncernens överskott under räkenskapsperioden 31.12.2016: 9 798 tusen euro</p> <p>Enskilda väsentliga och oväsentliga fel (tusen euro):</p> <table border="1" data-bbox="616 566 1299 837"> <thead> <tr> <th>Observation</th> <th>Inverkan på under- /överskottet</th> <th>Inverkan på det egna kapitalet</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>4.</td> <td>-1 080</td> <td>-1 080</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>-5 405</td> <td>-5 405</td> </tr> <tr> <td>6.</td> <td>-650</td> <td>-650</td> </tr> <tr> <td>7.</td> <td></td> <td>-3109</td> </tr> </tbody> </table> <p>Om felen åtgärdades, skulle överskottet under räkenskapsperioden vara 2 663 tusen euro. Felen påverkar räkenskapsperiodens resultat negativt med 7 135 tusen euro och det egna kapitalet negativt med 10 244 tusen euro (väsentlighetsgränsen är 2 miljoner euro)</p> <p>Felen har väsentlig inverkan på bokslutet vad gäller såväl staden som koncernen.</p> <p>Slutsats: Bokslutet kan inte framställas för godkännande.</p>	Observation	Inverkan på under- /överskottet	Inverkan på det egna kapitalet	4.	-1 080	-1 080	5.	-5 405	-5 405	6.	-650	-650	7.		-3109					
Observation	Inverkan på under- /överskottet	Inverkan på det egna kapitalet																				
4.	-1 080	-1 080																				
5.	-5 405	-5 405																				
6.	-650	-650																				
7.		-3109																				
			Totalt högst				60,00															

Uppgift 2 (15 poäng)

Poäng:

**Rätt
revisions
berättelse
mall**

REVISIONSBERÄTTELSE**Till stadsfullmäktige i Urhola**

Vi har granskat Urhola stads förvaltning, bokföring och bokslut för räkenskapsperioden 1.1–31.12.2016. Bokslutet omfattar stadens balansräkning, resultaträkning, finansieringsanalys och noter till dem samt tablå över budgetutfall och verksamhetsberättelse. Till bokslutet hör även ett koncernbokslut som består av koncernbalansräkning, koncernresultaträkning, finansieringsanalys för koncernen och noter till dem.

1,0

Stadsstyrelsen och övriga redovisningsskyldiga är ansvariga för stadens förvaltning och skötseln av stadens ekonomi under räkenskapsperioden. Stadsstyrelsen och den övriga koncernledningen ansvarar för styrningen av kommunkoncernen och ordnandet av koncernens interna kontroll. Stadsstyrelsen och stadsdirektören ansvarar för upprättandet av bokslutet och för att det ger en rättvisande bild av statens resultat, ekonomiska ställning, finansiering och verksamhet i enlighet med bestämmelser och föreskrifter om upprättande av bokslut. Stadsstyrelsen och stadsdirektören har i verksamhetsberättelsen redogjort för ordnandet av stadens interna kontroll och riskhantering samt för koncernövervakningen.

Vi har granskat räkenskapsperiodens förvaltning, bokföring och bokslut i enlighet med god revisionssed inom den offentliga förvaltningen för att som resultat av granskningen rapportera om väsentliga fel och brister som uppdagats. Vid granskningen av förvaltningen har vi utrett att medlemmarna i förvaltningsorganen och de ledande tjänsteinnehavarna för uppgiftsområdena verkat enligt lag. Vid granskningen av huruvida stadens interna kontroll och riskhantering samt koncernövervakningen har ordnats på behörigt sätt har vi beaktat redogörelserna för dem i verksamhetsberättelsen. Därtill har vi granskat att uppgifterna om grunderna för statsandelarna är riktiga. Vi har utfört granskningen för att försäkra oss om att förvaltningen skötts enligt lag och fullmäktiges beslut. Vi har granskat bokföringen samt principerna för upprättandet av bokslutet, dess innehåll och presentation i tillräcklig omfattning för att konstatera att bokslutet inte innehåller väsentliga fel eller brister.

Granskningens resultat

Som anmärkning framför vi att statsstyrelsen och stadsdirektören i strid med kommunallagen har gjort upp en ekonomiplan som visar underskott och överlämnat den till fullmäktige för beslut. De har därmed försummat sin skyldighet enligt kommunallagen att bereda en ekonomiplan som innehåller specificerade åtgärder genom vilka underskottet i balansräkningen täcks inom högst fyra år.

1,0

Som anmärkning framför vi att stadsstyrelsen och stadsdirektören har berett en borgen och överlämnat den till fullmäktige för beslut. Borgen beviljades utifrån beslutet i strid med kommunallagen för en sammanslutning som bedriver verksamhet i ett konkurrensläge på marknaden.

1,0

Som anmärkning framför vi att ekonomidirektören har placerat 5 miljoner euro i strid med de tillåtna placeringsobjekt och placeringsrisker som anges i stadsstyrelsens principer för placeringsverksamheten.

1,0

Som anmärkning framför vi att tekniska direktören överskridit sin behörighet enligt stadsfullmäktiges förvaltningsstadga då tekniska direktören 19.12.2016 47 § fattade beslut om valet av entreprenör. 1,0

De bindande anslagen i budgeten för 2016 har överskridits vad gäller vissa uppgiftsområden. Följande avvikelser ska ses som väsentliga: social- och hälsovårdsnämnden, överskridande av driftsbidraget inom den specialiserade sjukvården med 2,5 miljoner euro, samt bildnings- och fritidsnämnden, överskridande av driftsbidraget inom undervisningstjänster med 2,2 miljoner euro. Redovisningsskyldiga för den specialiserade sjukvårdens del är social- och hälsovårdsnämnden samt social- och hälsodirektören. Redovisningsskyldiga för undervisningstjänsternas del är bildnings- och fritidsnämnden samt bildningsdirektören. 1,0

Till övriga delar har stadsförvaltningen skötts enligt lagstiftningen och fullmäktiges beslut.

Stadens interna kontroll och riskhantering samt koncernövervakning har ordnats på behörigt sätt. 0,5

Uppgifterna om grunderna för statsandelarna är riktiga.

I stadens bokslut har som skatteinkomster registrerats 5 405 580 euro i skatter som redovisats i januari 2017 och som inte hör till räkenskapsperioden 2016. Alueen Asunnot Ab har inte sammanställts med koncernbokslutet. Till följd av att boksluten inte sammanställts är koncernens eget kapital 3 109 081 euro för stort medan det saknas 5 711 144 euro i koncernens främmande kapital. Som anmärkning framför vi att bokslutet vad gäller registreringen av skatteinkomster och koncernbokslutet till följd av att dotterbolaget inte sammanställts inte har upprättats i enlighet med bestämmelserna om dem. Till övriga delar har kommunens bokslut och det anknutna koncernbokslutet upprättats enligt bestämmelserna och föreskrifterna om upprättande av bokslut. 1,0
1,0
1,0
1,0
0,5

Utlåtanden om godkännande av bokslutet och beviljande av ansvarsfrihet

På grund av de fel som uppdagats i bokslutet och koncernbokslutet förordar vi inte att bokslutet godkänns. 1,0

På grund av den anmärkning som gäller bokslutet och koncernbokslutet förordar vi inte att medlemmarna i stadsstyrelsen och kommundirektören beviljas ansvarsfrihet. 0,5

På grund av den anmärkning som gäller borgen förordar vi inte att stadsstyrelsen och stadsdirektören beviljas ansvarsfrihet. 0,5

På grund av den anmärkning som gäller ekonomiplanen som visar underskott förordnar vi inte att stadsstyrelsen och stadsdirektören beviljas ansvarsfrihet. 0,5

På grund av placeringarna i strid med fullmäktiges principer för placeringsverksamheten förordar vi inte att ekonomidirektören beviljas ansvarsfrihet. 0,5

På grund av överskridningen av den behörighet som fullmäktige angett i förvaltningsstadgan förordar vi inte att tekniska direktören beviljas ansvarsfrihet. 0,5

Vi föreslår att ansvarsfrihet beviljas övriga redovisningsskyldiga för den av oss granskade räkenskapsperioden under förutsättning att fullmäktige godkänner de nämnda budgetavvikelserna till följd av granskningens resultat. 0,5

Urholta 31.5.2017

Tehotilkkarit Ab
Revisiionssammanslutning

Seppo Suurpiirto
OFGR

Tehotilkkarit Ab
FO-nummer 6543210-1
Hemort Helsingfors
Adress Kontoboksgatan 16, 00180 Helsingfors

Totalt
15,0

Uppgift 3. (10 poäng)

3.1 (5,0 poäng)

Ett ärende kan föras till bolagets ägare för avgörande framför allt på grund av bolagsstyrelsens initiativ till bolagsstämman. Enligt 6:7 i aktiebolagslagen (624/2006) kan styrelsen föra ett ärende som hör till dess eller till verkställande direktörens allmänna behörighet till bolagsstämman för avgörande.

Staten som ägare, som i detta fall företräds av ministeriet, kan också åta sig att avgöra ett ärende utan bolagsstyrelsens initiativ. I 5:2 i aktiebolagslagen föreskrivs att om aktieägarna är eniga, kan de i enskilda fall överta avgörandet i ärenden som hör till bolagsstyrelsens och verkställande direktörens allmänna behörighet. Man bör emellertid lägga märke till att även då är formbestämmelserna i 5:1 i aktiebolagslagen tillämpliga på beslutet (se RP 109/2005 rd; motiveringen till 5:2 i aktiebolagslagen). Ministerns fritt formulerande viljeyttring till bolagets ledning uppfyller sannolikt inte dessa formkrav.

Ministern med ansvar för ägarstyrningen, som företräder staten som ägare, kan med stöd av 5:2 i aktiebolagslagen besluta om ärenden som hör till verkställande direktörens och styrelsens allmänna behörighet. I fråga om beslutet ska formbestämmelserna i aktiebolagslagen iakttagas. Avvikelser från organens sedvanliga behörighetsfördelning kan dock fördunkla ansvarsförhållandena i bolaget (se Justitiekanslern i statsrådets beslut 11.2.2014). Även enligt OECD:s riktlinjer ska staten som ägare garantera statsbolagens ledning funktionell självständighet. Sålunda är det förenligt med ägarstyrningen av statsbolag att ministern med ansvar för ägarstyrningen utnyttjar sin beslutanderätt återhållsamt i fråga om ärenden som hör till bolagsstyrelsens och verkställande direktörens behörighet.

3.2 (2,0 poäng)

Viktiga rättsnormer som reglerar ägarstyrningen i statsbolag och gränserna för den samt tillsynen över saken är Finlands grundlag (731/1999), lagen om statens bolagsinnehav och ägarstyrning (1368/2007) samt aktiebolagslagen (624/2006). Grundlagens bestämmelse om övervakning av statsfinanserna (90 §) omfattar även tillsyn över statens ägarstyrning. I grundlagen föreskrivs dessutom att ministern är allmänt parlamentariskt ansvarig inför riksdagen.

I ägarstyrningslagen föreskrivs bland annat om de uppgifter som ankommer på det ministerium som svarar för ägarstyrningen samt statsrådet. I lagen föreskrivs också om de situationer då riksdagens samtycke krävs för att ändra statens andel i bolaget. I aktiebolagslagen ingår bestämmelser om till exempel ägarnas och bolagsledningens roll och uppgifter i anslutning till ägarstyrningen.

Andra regler- och styrverktyg för statens ägarstyrning är bland annat statsrådets principbeslut om statens ägarpolitik samt OECD:s riktlinjer för ägarstyrningen av statsbolag (OECD Guidelines on Corporate Governance of State-Owned Enterprises).

3.3 (3,0 poäng)

Riksdagens revisionsutskott kan börja utarbeta ett sådant betänkande på eget initiativ. Riksdagens revisionsutskott har till skillnad från andra fackutskott möjlighet att ta upp ärenden till behandling på eget initiativ och lägga fram betydande iakttagelser i ett betänkande som behandlas i plenum (riksdagens arbetsordning 31 a §, RP om inrättande av revisionsutskottet RP 71/2006 rd). I praktiken kan revisionsutskottet få impuls till att börja utarbeta ett betänkande till exempel i samband med behandlingen av Statens revisionsverks berättelser om ägarstyrningen.

Enligt 90 § i grundlagen (731/1999) ska revisionsutskottet underrätta riksdagen om relevanta iakttagelser vid övervakningen. I betänkandet kan revisionsutskottet föreslå ståndpunkter som riksdagens plenum kan godkänna och där statsrådet och ministerierna åläggs att vidta vissa åtgärder. Allmänt taget anses motiveringen till ett utskottsbetänkande ha blivit godkänd under riksdagsbehandlingen om inte riksdagen beslutar något annat (riksdagens arbetsordning 64 §).

Uppgift 4. (10 poäng)

4.1 (4,0 poäng)

Den statsandel som betalas till en kommun bestäms på kalkylerade grunder. Ett viktigt kriterium är för det första antalet invånare i kommunen. För det andra påverkas saken av grundpriserna, som bestäms enligt åldersklass och som multipliceras med antalet invånare i kommunen. Den statsandel som betalas till en kommun höjs av olika tilläggs-kriterier, som är till exempel arbetslösheten i kommunen, tvåspråkighet och främmande språk i kommunen och om det är fråga om en fjärrort.

Bestämmelser om kriterierna för statsandelen för basservice finns i lagen om statsandel för kommunal basservice (1704/2009). Närmare bestämmelser om grundpriserna utfärdas genom förordning av statsrådet.

4.2 (2,5 poäng)

I lagen om statsandel för kommunal basservice (1704/2009) finns bestämmelser om höjning av statsandelen efter prövning (30 §). Enligt bestämmelsen kan en kommuns statsandel på ansökan höjas efter prövning, om kommunen i första hand på grund av exceptionella eller tillfälliga kommunalekonomiska svårigheter är i behov av ökat ekonomiskt stöd. Som faktorer som påverkar behovet av ekonomiskt stöd beaktas enligt paragrafen också lokala särförhållanden.

Som ett villkor för att höjning av statsandelen efter prövning ska kunna beviljas anges att kommunen har antagit en plan över åtgärder som ska vidtas för att balansera kommunens ekonomi. Planen ska bifogas ansökan om höjning av statsandelen. För beviljandet och användningen av höjningen av statsandelen kan enligt 30 § även ställas andra villkor som hänför sig till kommunens ekonomi. Om planen eller de villkor som ställts inte har iakttagits, kan höjning av statsandelen under de följande åren utebli eller beviljas till nedsatt belopp.

Statsrådet beslutar på ansökan om höjning av statsandelen efter prövning (L 1704/2009, 48 §). Det bör påpekas att höjning av statsandelen efter prövning kan beviljas endast inom ramen för statsbudgeten (30 §). Sålunda är statsrådets möjlighet att bevilja höjning av statsandelen efter prövning beroende av riksdagens budgetbeslut. Dock är det statsrådet som beslutar om det tar in ett sådant anslag i budgetförslaget och om man gör det, hur stort. De senaste åren har budgeten inte innehållit något anslag för höjning av statsandelen efter prövning.

4.3 (3,5 poäng)

Trots att man inom det nuvarande kalkylerade statsandelssystemet inte regelbundet granskar om statsandelarna till en enskild kommun har använts just för vissa ändamål, hänför sig en viss övervakning och granskning till korrektheten av de uppgifter som ligger till grund för statsandelsbesluten. I 123 i kommunallagen (410/2015) föreskrivs att en uppgift för kommunens revisor är att granska om uppgifterna om grunderna för statsandelarna är riktiga. Statens revisionsverk har åter rätt att granska kommuner, som fått medel eller andra ekonomiska understöd eller förmåner av staten, för att utreda om de uppgifter som utgör grund för erhållandet av medel eller andra ekonomiska understöd eller förmåner är riktiga, om de villkor som ställs i beslutet om beviljande har iakttagits och om medlen eller de andra ekonomiska understöden eller förmånerna har använts till det ändamål för vilket de beviljats (lagen om statens revisionsverk (676/2000), 2 §).

Även finansministeriet har behörighet att övervaka och granska statsandelarna. Enligt lagen om statsandel för kommunal basservice (1704/2009) kan finansministeriet till exempel rätta räknefel i beslut

och uppgifter som gäller statsandelar. Finansministeriet kan också bestämma att kommunen ska betala tillbaka en del av statsandelen som betalats utan grund. (50 § och 52 §)

I fråga om anläggningsprojekt och utvecklingsprojekt inom social- och hälsovården har uppgifterna som statsbidragsmyndighet skötts av social- och hälsovårdsministeriet samt regionförvaltningsverken (lagen om planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården (733/1992), 39 §). På dessa aktörer ankommer då också den interna kontrollen av statsandelarna inom det egna verksamhetsområdet. I och med social- och hälsovårdsreformen börjar även tillsynsuppgifterna i fråga om social- och hälsovården skötas av regionförvaltningsverken samt Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira). (Lagen om ordnande av social- och hälsovård, RP 15/2017 rd).

Enligt 58 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009) beslutar statsbidragsmyndigheten om de granskningar av finansieringstagarens verksamhet och ekonomi som ska utföras för konstaterande av riktigheten av kommunens uppgifter om statsandelarna för undervisnings- och kulturverksamhet. Statsbidragsmyndigheter för undervisnings- och kulturverksamhet är beroende på situationen undervisnings- och kulturministeriet, regionförvaltningsverket eller Utbildningsstyrelsen (57 §). Undervisnings- och kulturministeriet kan ge Utbildningsstyrelsen i uppdrag att utföra granskningar av riktigheten av uppgifter om statsandelarna för undervisnings- och kulturverksamhet. Statsbidragsmyndigheten kan även ge en utomstående revisor i uppdrag att utföra granskningar. (58 §)

Uppgift 5. (5 poäng)

5.1 (2,0 poäng)

I den fleråriga budgetramen anges gränserna för Europeiska unionens årliga utgifter för flera år åt gången. Det är alltså fråga om en utgiftsram för en längre tidsperiod än ett budgetår. I ramen anges hur mycket anslag EU kan använda sammanlagt och för olika verksamhetsområden under ett år. Budgetramen har i allmänhet omfattat sju år. Genom den fleråriga budgetramen försöker man garantera att unionens utgifter utvecklas kontrollerat inom gränserna för de disponibla egna medlen.

Viktiga akter där det bestäms om EU:s fleråriga budgetram är fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (312 art.), EU:s budgetförordning (966/2012) samt rådets förordning (1311/2013) om den fleråriga budgetramen för 2014–2020.

Europeiska unionens fleråriga budgetramar är rättsligt bindande. Ramarnas innehåll regleras i juridiskt bindande akter. I artikel 312 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF), i artikel 51 i EU:s budgetförordning (966/2012) samt i artikel 3 i budgetramsförordningen (1311/2013) bestäms uttryckligen att den fleråriga budgetramen ska iakttas i unionens budget. I detta avseende skiljer de sig från ramarna för statsfinanserna i Finland, som framför allt är politiskt och faktiskt bindande, men inte juridiskt.

5.2 (3,0 poäng)

När det gäller extern kontroll har Europeiska revisionsrätten mycket omfattande kontroll- och revisionsbehörigheter (Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, artikel 287, EU:s budgetförordning 966/2012, artiklarna 159 och 161). De fleråriga budgetramarna och iakttagandet av dem kan anses höra till revisionsrättens kontrollobjekt. Revisionsrätten har också utarbetat mer allmänna översikter över de fleråriga budgetramarnas funktionsduglighet och utvecklingsbehov.

Kommissionen svarar för beredningen av EU:s budget och för den interna kontrollen av den ekonomiska förvaltningen (FEUF, artiklarna 314–319, EU:s budgetförordning (966/2012), artiklarna 38, 53, 58 och 100) Till denna interna kontroll hör också att se till att budgetramen iakttas under den årliga budgetberedningen. Europaparlamentet och rådet övervakar åter kommissionens åtgärder, eftersom parlamentet beviljar kommissionen ansvarsfrihet beträffande budgetgenomförandet på rekommendation av rådet (FEUF, artikel 319).